

مسائل خاورمیانه: منطقه به اسد رو می‌کند بازگشت به مناسبات عادی

به قلم اندرو جی. تابلر (/fa/experts/andrw-jy-tablr/)، عاهد ال‌هندی (/fa/experts/ahd-alhndy/)

۱۲ مه ۲۰۲۳

همچنین دست‌یافتنی به

/ (English (/policy-analysis/middle-east-matters-back-normal-region-reaches-out-assad
العربية (/ar/policy-analysis/msayl-alshrq-alawst-hl-twd-almyah-aly-mjaryha-almntqt-tmd-ydha-aly-alasd/)

درباره نویسنده

اندرو جی. تابلر (/fa/experts/andrw-jy-tablr/)

اندرو جی. تابلر هموند

عاهد ال‌هندی (/fa/experts/ahd-alhndy/)

عاهد ال‌هندی تحلیلگر مستقل امور سوریه است

مقاله‌ها و دیدگاه‌ها

(Part of a series: [Middle East Matters](https://www.washingtoninstitute.org/fa/taxonomy/term/131) (<https://www.washingtoninstitute.org/fa/taxonomy/term/131>

or see Part 1: [Middle East Matters, Episode One: The Murder of Lokman Slim: Justice Delayed in Lebanon](#) (/policy-analysis/middle-east-matters-episode-one-murder-lokman-slim-justice-delayed-lebanon

دو کارشناس بحث می‌کنند که چرا دولت‌های عرب هرچه بیشتر در حال عادی‌سازی مناسبات با رژیم سوریه هستند و پیامدهای آن برای سیاست‌گذاری آمریکا چه خواهد بود

در ۲۴ ورپل اندرو تابلر و عاهد الهندی در قسمت سوم از مجموعه ویدیویی انستیتو واشنگتن درباره مسائل خاورمیانه (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/series/middle-east-matters>) شرکت کردند و حنین غدار یکی از هموندان انستیتو میزبان نشست بود. تابلر پژوهشگر ارشد مارتین جی. گراس در انستیتو واشنگتن است که سابق بر این مشاور ارشد فرستاده ویژه امور سوریه در وزارت خارجه آمریکا بوده است. الهندی تحلیلگر مستقل امور سوریه است آنچه در ذیل می‌آید خلاصه‌ای از اظهارات آنان است. ویدیوی کامل را از اینجا تماشا کنید (https://www.youtube.com/watch?v=J-YMGFO3pTw&ab_channel=WashingtonInstitute).

اندرو تابلر

تلاش‌های منطقه‌ای برای تعامل با بشار اسد رئیس‌جمهوری سوریه تازگی ندارد. امان و قاهره تلاش کردند تا با شریک کردن اسد گاز و برق از اردن به لبنان منتقل کنند (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/power-people-scrutinizing-us-arab-effort-supply-energy-lebanon-syria>). این طرح به جایی نرسید. اردنی‌ها گذرگاه جابر به سوریه را نیز باز کردند اما در نتیجه این اقدام پادشاهی اردن خیلی زود از قرص‌های مخدر کاپتاگون تولیدی در سوریه پر شد. این نتایج بدون شک چیزی نیست که اردن یا هیچ‌یک از کشورهای عرب دیگر به دنبالش بوده باشند و اکنون چوب تصمیم‌هایشان را می‌خورند.

امارات متحده عربی مسیر دیگری را رفت. از آغاز سال ۲۰۱۸ امارات به دنبال ارائه مشوق‌های مالی به اسد در ازای تضعیف ترکیه و قطر بود. بعدتر این استدلال را مطرح کرد که چنین مشوق‌هایی ممکن است به خروج ایران از سوریه کمک کند.

دولت‌های عربی بر این باور بودند که تعامل با اسد تا حدی امکان‌پذیر است زیرا سوریه اولویت دولت بایدن نیست. زمین‌لرزه‌های ماه فوریه در ترکیه و سوریه کشورهای عرب را در پیگیری عادی‌سازی بیشتر با سوریه مصمم کرد. با این حال تعامل با اسد سابقه‌ای هولناک دارد و از این رو مشخص نیست چرا کشورهای عرب هنوز بر آن اصرار دارند و خواسته‌شان از دمشق چیست و دقیقا چه پیشنهادهایی مطرح است زیرا تحریم‌های آمریکا قرار نیست رفع شود (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/dont-throw-good-arab-money-after-bad-syria>).

اتحادیه عرب اغلب شاخص خوبی از وحدت منطقه درباره مسائل خاص است. پذیرش مجدد سوریه به اتحادیه عرب صرفا به رای متعارف اکثریت نیاز دارد اما طرفداران عادی‌سازی با سوریه خواستار رای مثبت بدون مخالف هستند. از نظر آنان هرگونه رای مخالف تصمیم را از معنی تهی خواهد کرد. آنان باور دارند که چنین اتفاق آرایایی به جهان نشان خواهد داد که باید در مورد سوریه مسیر دیگری در پیش گرفته شود.

در مورد تحریم‌های ایالات متحده موعود اتمام بندهای مربوط به محدودیت‌های قانون سزار در سال ۲۰۲۴ است. بنابراین برای اینکه همچنان به قوت خود باقی باشند لازم است مجدداً به کنگره آمریکا ارائه شوند. با توجه به فضای کنونی حاکم بر کنگره تمدید تحریم‌ها تقریباً تضمین شده است. اما مقام‌های عرب ممکن است بر این باور باشند که می‌توانند تا قبل از سال ۲۰۲۴ نظر ایالات متحده را تغییر دهند.

تلاش‌های عادی‌سازی مناسبات با سوریه برای حضور نظامی ایالات متحده در آن کشور نیز پیامدهایی دارد. نیروهای آمریکایی طبق ماده ۵۱ بنا به درخواست دولت عراق از آمریکا برای دفاع از خود به طور قانونی به آنجا اعزام شده‌اند و این قانون به آنان اجازه می‌دهد تا در چارچوب مبارزه با داعش در آنجا بمانند. اما روسیه ایران و دمشق خواهان خروج نیروهای آمریکایی‌ند و اگر عراق و بقیه اتحادیه عرب تصمیم به عادی‌سازی رسمی مناسبات با اسد بگیرند فشار منطقه‌ای علیه حضور آمریکا ممکن است در آینده نه چندان دور به میزان چشمگیری افزایش یابد. این نتیجه از جمله می‌تواند قوای «نیروهای دموکراتیک سوریه» که متحد آمریکا است به توافق با اسد وارد و به این ترتیب اساساً بخش عمده‌ای از قلمرو به رژیم باز می‌گردد - دست‌کم از نظر قانونی. چنین امری به داعش هم حیاتی تازه می‌بخشد زیرا هیچ‌یک از شرایطی که به اعلام جهاد این گروه در سوریه منجر شد تغییری نکرده است.

عاهد الهندی

تجارت غیرقانونی اسد با مخدر کاپتاگون برای رژیم سوریه درآمدی به ارزش پنج میلیارد دلار فراهم می‌کند. در دهه گذشته او کنترل تقریباً تمام منابع طبیعی سوریه از جمله میادین نفتی منابع آب و تولیدات کشاورزی را از دست داده است. بیشتر درآمدی که قبلاً از تولید به دست می‌آمد نیز دیگر وجود خارجی ندارد چرا که یا ویران شده یا به خارج از کشور منتقل شده است. راه حل او این بوده که سوریه را به منبع تولید کاپتاگون و مبدا قاچاق این ماده مخدر به بسیاری از کشورهای عرب دیگر تبدیل کند و این جریان ادامه یابد مگر آن که رژیم راه دیگری برای درآمدزایی پیدا کند. کنگره آمریکا صراحتاً گفته

است که تحریم‌های قانون سزار پا بر جا خواهد بود و دریافت پول از کشورهای عرب را برای رژیم سوریه دشوار خواهد ساخت. از این رو امید واهی است اگر باور کنیم اسد دست از تجارتی بردارد که پول نقدی در اختیار او قرار می‌دهد که در غیر این صورت نمی‌تواند به دست آورد.

تلاش منطقه‌ای برای عادی‌سازی مناسبات با اسد به امید توقف فعالیت‌های او تازگی ندارد. همین تلاش در گذشته و زمانی امتحان شد که او با حمایت از گروه‌های افراطی در کشورهای عرب مشغول صدور تروریسم بود. عادی‌سازی مناسبات در آن زمان موفقیت‌آمیز نبود و بنابراین امروز هم بعید است که موفق شود.

اگرچه اکثر تحریم‌ها هنوز به قوت خود باقی است اما تصمیم برای ارائه کمک‌های بشردوستانه و امداد رسانی به زلزله‌زدگان ممکن است نوعی آزادی عمل برای ارسال پول به اسد در اختیار کشورهای عربی بگذارد. به علاوه به نظر می‌رسد که سعودی‌ها به تعامل مستقیم با رژیم سوریه تمایل دارند. آنان همین روش را در یمن پیش گرفته‌ند. در گذشته ریاض تلاش کرد رهبران ارشد حوثی‌ها را ترور کند اما اکنون با آنان دست می‌دهد. این تحولات ناشی از کناره‌گیری آمریکا از منطقه است که باعث شده بسیاری از کشورهای عرب به تنهایی با مشکلاتشان روبرو شوند و در مورد عربستان سعودی این روش به شکل سیاست احیای روابط تجلی یافته است.

با همه اینها در نهایت پیشنهادهایی مانند پذیرش مجدد سوریه در اتحادیه عرب و ارائه مجوزهای حج به آن صرفاً یک ژست نمادین است. به عنوان مثال در مورد مجوز حج بسیاری از شهروندان و پناهندگان سوری که در خارج از کشورشان زندگی می‌کنند از گذرنامه‌های خارجی استفاده می‌کنند و به این ترتیب مجوز حج موضوعیت ندارد. اما چنین رفتارهایی به اسد کمک می‌کند تا روحیه حامیان اصلی خود را تقویت کند که بسیاری‌شان به دلیل مشکلات اقتصادی و زندگی زیر خطر فقر در سختی به سر می‌برند. از این جهت فرآیند عادی‌سازی روابط یک کارت بازی رایگان در اختیار اسد می‌گذارد که در خدمت روایت او از وقایع خواهد بود. با این حال هیچ‌یک از این حرکات نمادین در دراز مدت تأثیری بر تحولات جاری واقعی نخواهد داشت چه رسد به این که سوریه را به روزهای قبل از ۲۰۱۱ بازگرداند.

این خلاصه را می‌کادو و اریک یاوروسکی تهیه کرده‌اند.

PART OF A SERIES

(Middle East Matters (/policy-analysis/series/middle-east-matters

سئال خاورمیانه: منطقه به اسد رو می‌کند بازگشت به مناسبات عادی

(fa/policy-analysis/msayl-khawrmyanh-mntqh-bh-asd-rw-myknd-bazgsht-bh-mnasbat-ady/)

Middle East Matters, Episode Two: The Mideast Impact of the Ukraine War, One Year On
(/policy-analysis/middle-east-matters-episode-two-mideast-impact-ukraine-war-one-year)

Middle East Matters, Episode One: The Murder of Lokman Slim: Justice Delayed in Lebanon
(/policy-analysis/middle-east-matters-episode-one-murder-lokman-slim-justice-delayed-lebanon)

RECOMMENDED

مقاله‌ها و دیدگاه‌ها

صعود و نزول قدرت کردها در عراق

Spring 2023

بلال وهاب

(/policy-analysis/swd-w-nzwi-qdrt-krdha-dr-raq/)

ARTICLES & TESTIMONY

Even If Erdogan Is Defeated, Turkey Is Still Up for Grabs

مه ۲۰۲۳

Soner Cagaptay

(/policy-analysis/even-if-erdogan-defeated-turkey-still-grabs)

BRIEF ANALYSIS

Navigating the Dynamic Homeland Threat Landscape

May 17, 2023, starting at 12:00 noon EDT (1600 GMT)

Nicholas Rasmussen

(/policy-analysis/navigating-dynamic-homeland-threat-landscape)

TOPICS

عرب و اسلام سیاسی (/policy-analysis/rb-w-aslam-syasy/)

[اردن \(fa/policy-analysis/ardn/\)](#)

[کشورهای حاشیه خلیج فارس \(fa/policy-analysis/kshwrhay-hashykhlyj-fars/\)](#)

[سوریه \(fa/policy-analysis/swryh/\)](#)